

Česká zemědělská univerzita v Praze

**Fakulta lesnická
a dřevařská**

Československé státní lesy a statky (1921-1951)

Mgr. Ing. Michal Hrib, Ph.D.

Přednáška U3V 30.03.2023

Obsah přednášky

- Čím se v přednášce zabývat budu?
- Čím se v přednášce zabývat nebudu, co přednáška tematicky nedokáže pokrýt?
- „Příběh“ ČUPODu a jeho významných představitelů.

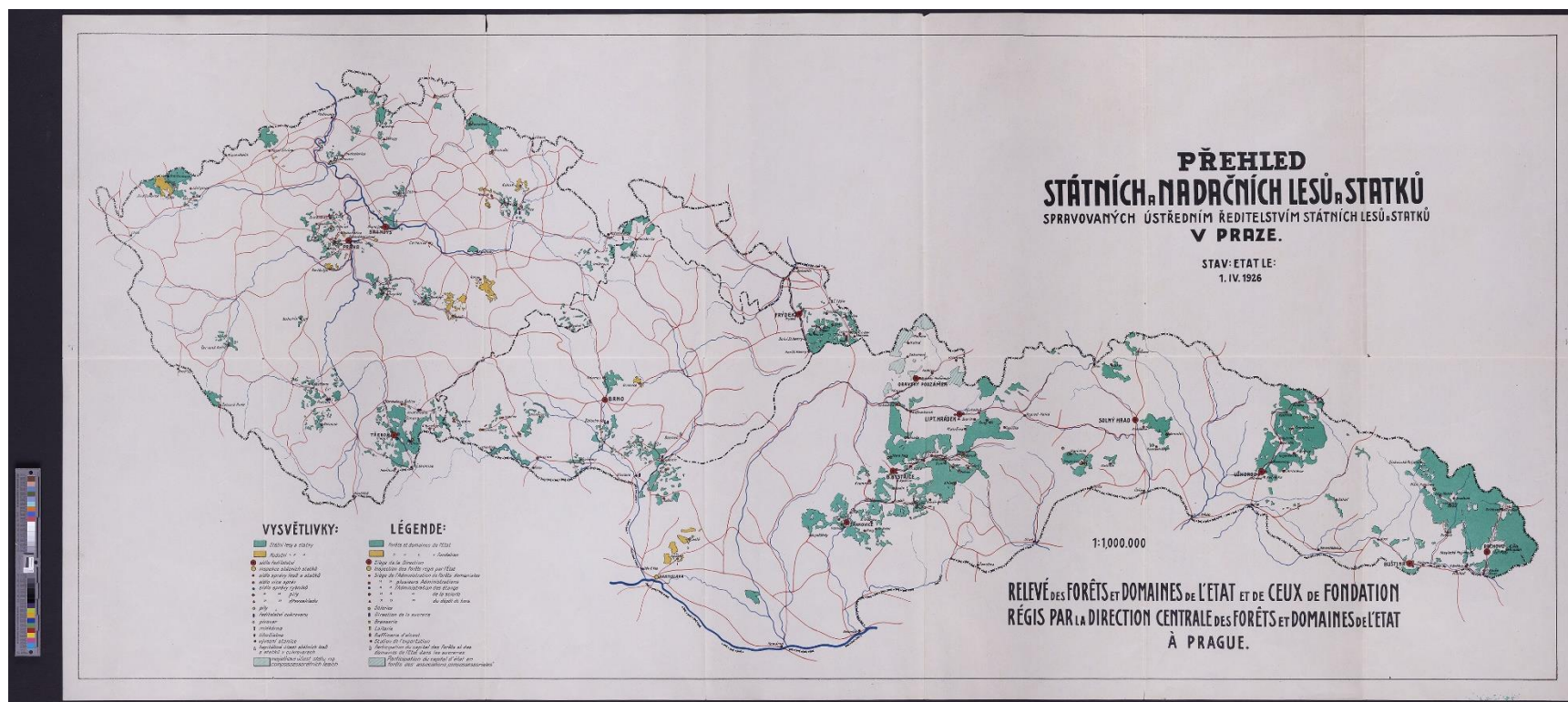

Historie státního podniku SLS – tři rozdílná „desetiletí“ existence podniku – 5 rozdílných etap vývoje

- I. 1921-1929
 - II. 1930-1938
 - III. 1938-1939
 - IV. 1939-1945
 - V. 1945-1951
-
- Foto: Kounický palác. Praha
– Malá Strana, Mostecká 15

I. období 1921-1929 – období vzniku

Sídlo ústředního ředitelství SLS v Praze-Bubenči

Bubenečská tř. č. 47

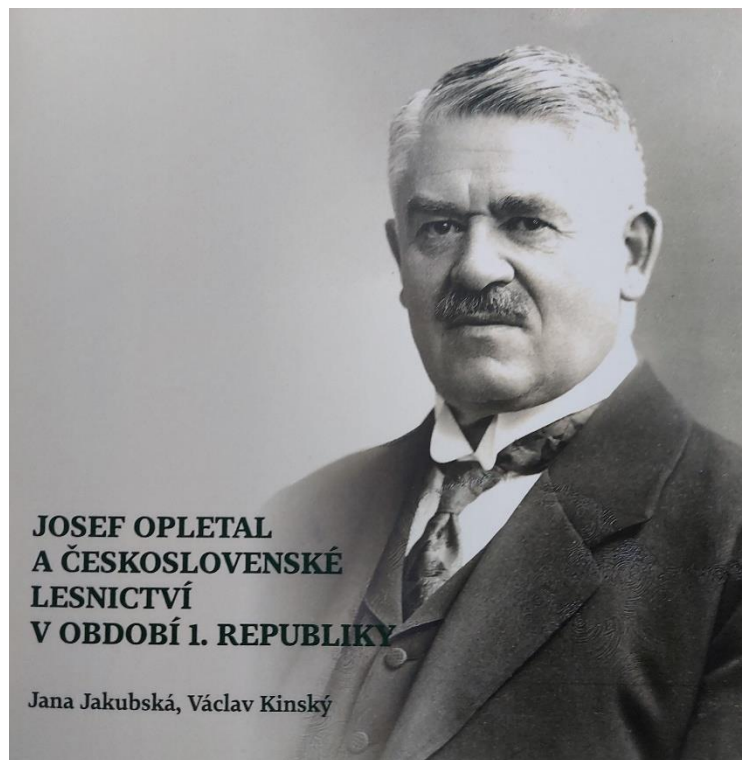
Detail vstupního portálu

Generální ředitelé

Ing. Josef Opletal
(12.9.1921-1923)

Dr. Ing. Karel Šiman
(1.8.1923-30.9. 1939)

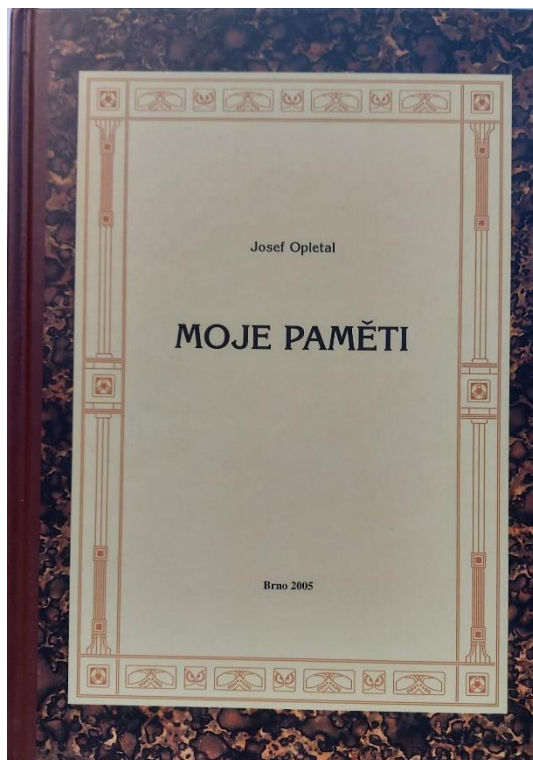
Shrnutí některých významných bodů k období SLS do roku 1929

- Zákon číslo 354/1921 Sb., o převzetí statků a majetku, případných podle mírových smluv čsl. státu
- Zákon číslo 404/1922 Sb., o úpravě hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, jež převahou nemají plniti úkoly správní
- Vládní nařízení číslo 206/1924 Sb.
- Zpracování návrhu dlouhodobého investičního programu (Ing. Opletal) 1923-1932 – investovat do LH 202 mil. Kč
- Nabídky na výhradní 20-ti leté těžby dříví na Slovensku a Podkarpatské Rusi (např. fa Lignum, Brdlík a spol.)
- mnišková kalamita,
- Služební poměr různorodých zaměstnanců podniku SLS byl upraven služebním řádem, který byl vydán na základě zákona číslo 103 z roku 1926 Sb. z. a n., jeho § 210 a schválen byl usnesením vlády ze dne 17. 7. 1928.

Zdroje informací – memoáry a monografie

OPLETAL, J. Moje paměti

NOVOTNÝ G., Tři lesní inženýři

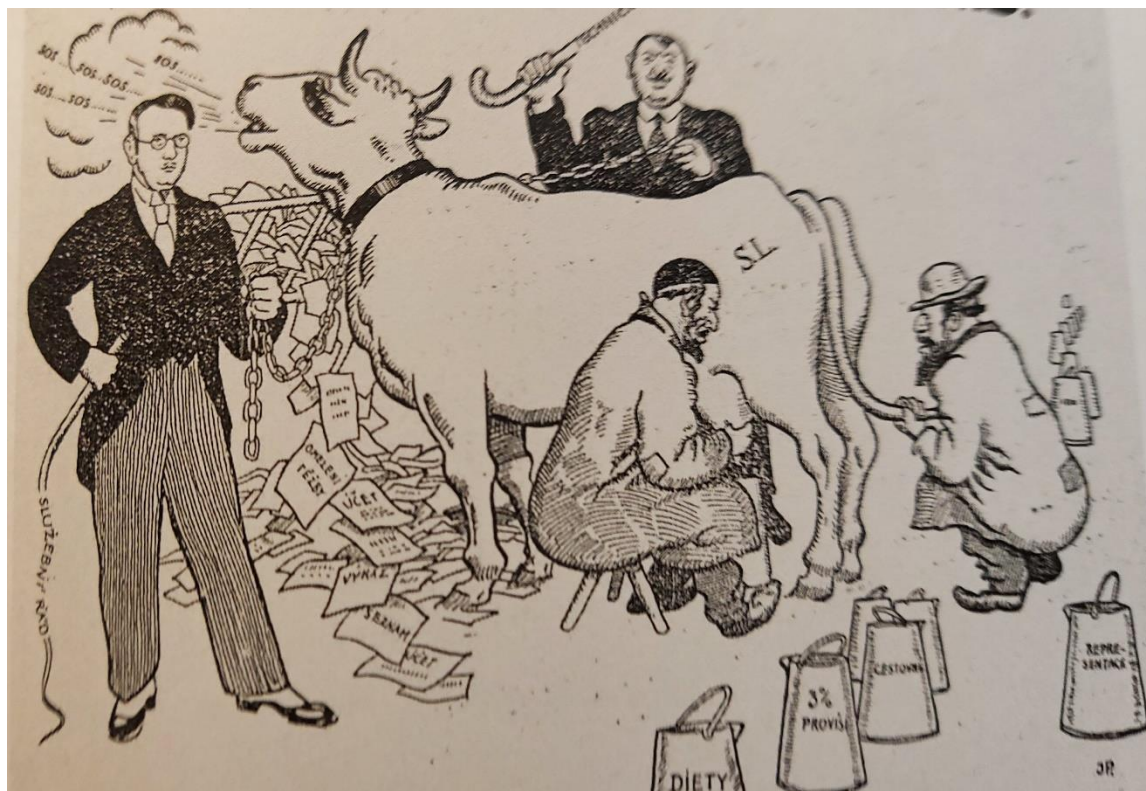
II. 1930-1938 – období organizační stabilizace podniku a odbytové krize v obchodu s dřívím

- probíhající pozemková reforma (také lesních majetků)
- založení ČUPODU a dřevařského syndikátu
- reprezentační lovy a rozvoj myslivosti
- změna organizační struktury v roce 1935 (také založení
taxační kanceláře, V P.-Bubenči byl také semenářský závod)
- V roce 1938 úhrnem pro celý podnik SLS bylo
systemizováno 4 871 služebních míst. Z toho pro Ústřední
ředitelství celkem 79 služebních míst včetně míst
pomocných kancelářských zaměstnanců, podúředníků a
zřízenců a 4 792 služebních míst pro ředitelství a místní
správy). Výměra lesů dosáhla 956 tis. ha (celkem i se
zemědělskou půdou 1,144 tis.ha)

Československá ústřední prodejna dříví (1933-1940)

- vznikla s souvislostí s odbytovou krizí v odchodu s dřívím,
- deklarovaným cílem byl efektivnější prodej dříví tzv. „lepší zobchodnění dříví“,
- úkolem bylo jednatelsky obstarávat prodej dříví, dřevařských výrobků ze státních lesů a pil jak na trhu domácím, tak do zahraničí,
- právní forma: a.s., 51% akcií vlastnil stát, 49% bankovní subjekty
- činnost zahájila v květnu 1933 a prakticky fungovala až do emigrace brí Körnerů v září 1938

**ČUPOD, dobová novinová karikatura z počátku 30.let.
(dr. Šiman vlevo)**

Zroj: Převzato z publikace: Novotný G., 2015: Tři lesní inženýři, obrazová příloha XXXI – karikaturu poskytnul Ctirad Rakušan z Českého Brodu

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta lesnická
a dřevařská

Leon Josef Körner (1892-1972)

Zdroj: Köpfe der Politik/Wirtschaft/Kunst und
Wissenschaft in Europa, Tschechoslowakische Republik.
Wien, Neue Freie Presse, 1936, str. 127.

Výřez z knihy s životopisnými
informacemi

KÖRNER, LEON

Holzindustrieller, leitender Verwaltungsrat der Tschechoslowakischen Holzverkaufs-A. G., Konsul von El Salvador in Prag.

Geboren im Jahre 1892 in Nový Hrozenkov (Mähren), verheiratet seit 1922 mit Thea geb. Rosenquist, ist er seit Absolvierung seiner Studien in Wien, Paris und London und einer vierjährigen Kriegsdienstleistung Mitchef des väterlichen Unternehmens der J. Körner A. G. in Prag und seit dem Jahre 1933 Mitbegründer und Mitleiter der Tschechoslowakischen Holzverkaufs-A. G. Konsul Körner hat sich auf dem Gebiete der Holzproduktion und des Exportes einen be-

kannten Namen geschaffen und ist auch fachjournalistisch tätig. Er ist Vizepräsident der Tschechoslowakischen Monopolgesellschaft für die Holzausfuhr nach Ungarn „Dredoma“ in Bratislava, Mitglied des Wirtschaftskomitees des Tschechoslowakischen Zentralholzrates in Prag, des Comité international de la production de bois, Wien, des Exekutivkomitees der European timber exporters convention in Stockholm sowie Mitglied mehrerer sozialpolitischer, kultureller und anderer Vereinigungen. Er ist Inhaber von acht Kriegsdekorationen und Offizier des Isabella-Ordens.

A d r e s s e: Praha, II., Štěpánská 61 n.

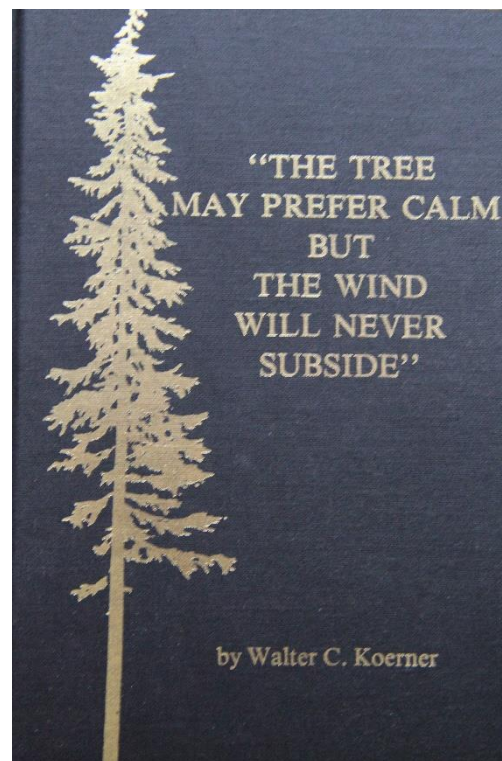
Valtr Körner (1898-1995)

Zdroj: Order of British Columbia

<https://orderofbc.gov.bc.ca/1990-recipient-walter-c-koerner-vancouver/> foto z roku 1990

Vlastní vydání knihy pamětí

III. 1938-1939 – období druhé republiky

- ztráta území státu (také spravovaných lesů) u SLS ztráta 200 tisíc ha lesů,
- organizační přesuny úředníků SLS ze zabraného území do vnitrozemí,
- převedení cca 50 úředníků SLS ze Slovenska – do března 1939.
- problémy v obchodu s dřívím, částečná likvidace a faktické ukončení činnosti ČUPODu.

IV. 1939-1945 – Protektorát Čechy a Morava

- přechod na vysokou míru regulace výrobních i obchodních podmínek ze strany nadřízených státních orgánů (válečné protektorátní hospodářství, i poválečné řízené plánované hospodářství),
- obtížné plnění úkolů související s válečným hospodářstvím, a to včetně zajištění ochrany lesa, likvidace kalamit a následné obnovy lesa
- ztráty na životech v důsledku persekuce a represe okupačních orgánů anebo v důsledku partyzánských či frontových (vojenských) operací.

V. v období „třetí republiky“

- rozkolísanost a nestálost organizačních struktur (zejména oddělování a slučování organizačních složek správy zemědělského a lesního majetku),
- nárůst výměry spravovaného majetku v důsledku poválečných změn a zestátňování lesů – zejména tzv. Benešovy dekrety, tzv. druhá pozemková reforma) podíl státních lesů v roce 1945 dosáhl 17% a v roce 1950 již 63% podílu výměry lesů v ČR.
- časté a rozsáhlé personální změny, a to jak na úrovni správy nižších organizačních jednotek, tak i ve strukturách vyšších orgánů odsun německého obyvatelstva),

A po Vítězném únoru.....?

- Dne 5. března 1948 vláda KSČ nařízením č. 25 rozhodla o sloučení podniků „Státní lesy a statky“ v České a Moravskoslezské zemi s podniky „Státní statky“ a „Státní lesy“ na Slovensku v jeden státní podnik „Státní lesy a statky“.
- zákonem číslo 312/1948 Sb., o organizaci státních lesů a statků a vládním nařízením ze dne 30. prosince 1948 byly zřízeny (počínaje dnem 1. ledna 1949) národní podniky: „Československé státní lesy“, národní podnik, se sídlem v Praze a „Československé státní statky“, národní podnik, se sídlem v Praze.
- Vládním nařízením č. 124/1951 Sb., o organizaci státních lesů a národních podniků pro těžbu dříví, které bylo vydáno na základě zákona č. 241/1948 Sb. Zákon o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu), byly Československé státní lesy, národní podnik, zrušeny dnem 31. prosince 1951 bez likvidace.

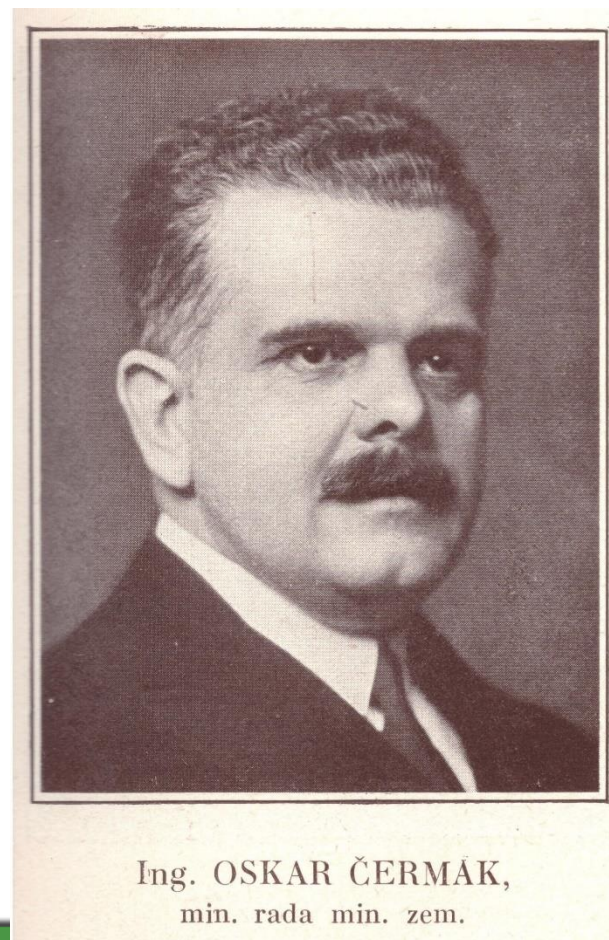

„Bílá místa“ v historii SLS – podněty pro další výzkum i mezinárodní spolupráci

- **Ing. Oskar Čermák**,
náměstek generálního
ředitele od roku 1923,
narozen v roce 1885,
1939 doktorát na VŠZ v
Brně....

Foto z publikace:

*Album representantů všech oborů
veřejného života
československého, Praha:
Zeibrdlich, 1927, str. 175.*

Děkuji za pozornost

